

Båt på grund vid Öresundsbron.
Foto: SSRS.

Om olyckan är framme

Om olyckan är framme gäller det att vara förberedd. Båtliv tipsar om vad du bör tänka på.

Text: Bengt Anderhagen

I min förra artikel informerade jag om olika typer av teletekniska apparater för nödsignaler, bland annat om så kallade EPIRB-apparater. Bertil Wagner från Trelleborg, expert på området, påpekar att har man en EPIRB bör den vara utrustad med GPS.

Bertil relaterar till en olycka med en fiskebåt utanför Mälarhusen i Skåne då larvet blev fördröjt med 45 minuter på grund av att EPIRB-en ombord saknade GPS. Han anser också att man bör ha två av varandra oberoende system för att kunna larma, dels VHF-radio med DSC dels en EPIRB med GPS.

Nå, tänker du, om jag nu inte har så avancerade teletekniska hjälpmedel på min båt eller om de har blivit utslagna av någon anledning, hur gör jag då för att kalla på hjälp?

Alla knep tillåtna

Är man i trafikerade vatten och ser någon båt i närheten gäller det att påkalla deras uppmärksamhet. Det enklaste sättet är att ställa dig så att den andra båten kan se dig och sakta höja och sänka armarna utsträckta åt sidorna, då markerar du att du

vill ha hjälp. Är solen uppe kan du också ta hjälp av en spegel och göra solkatter.

Motsvarande gör du med en strålkastare eller ficklampa i mörker. Tre korta, tre långa och tre korta signaler – SOS – är den internationella morsesignalen för nöd. Den signalen kan du också tuta med ditt signalhorn.

Enligt de internationella sjövägsreglerna finns det uppräknat en hel del för att kalla på hjälp: knallskott, raketer eller bomber som kastar ut röda stjärnor, signalfloggorna N och C hissade, eldflammar från brinnande tjärtunnor (!) etc. Jag är ganska övertygad att det inte är så många fritidskeppare som reagerar på signalfloggorna NC och tillgången på tjärtunnor ombord är nog ganska begränsad...

Nödraketer är effektiva

Om du inte ser någon båt i din närhet kan du använda nödrake-

ter och bäst är fallskärmsljus. De far upp till cirka 300 m och dalar sen sakta ner medan de brinner med ett intensivt rött sken. Alla nödraketer ska ha rött sken för att inte förväxlas med andra raketer.

Handbloss är bra att ta till när det finns båtar i närheten och man vill visa sin position och de kan även användas på dagen eftersom skenet är så intensivt.

Det finns burkar som släpper ut orange-färgad rök om de kastas i sjön. Bra att ta till om du hör flyg eller helikoptrar i luften som letar efter dig.

Hantera nödraketer försiktigt

Att skjuta upp nödraketer och tända handbloss har sina risker. Det är ett fåtal av oss båtägare som har fått prova på det i verkligheten och de flesta kommer aldrig – förhoppningsvis – behöva göra det. När man är i ett utsatt läge är det inte säkert att man ger sig tid till att läsa bruksanvisningar. Därför kan du ta fram dina pyrotekniska hjälpmedel då och då och läsa igenom

hur de ska hanteras. Det är ju inte heller fel att visa de övriga ombord var de finns och hur de används.

Tänk på att nödraketer är färskvara. I allmänhet garanterar inte fabrikanten funktionen hos en raket som är äldre än tre år.

Skyldig att hjälpa nödställda

Ser du någon som försöker påkalla din uppmärksamhet och är i nöd är du skyldig att hjälpa till enligt sjölagen. Lagen säger att alla fartyg, även fritidsfartyg, är skyldiga att rädda nödställda "om detta kan ske utan allvarlig fara för det egna fartyget eller de ombordvarande".

Om du plötsligt ser nödraketer på himlen tar du snabbt ut en ungefärlig bäring mot området där de lyser och noterar även egen position och klockslag. Kontakta sjöräddningen omedelbart och meddela dina iakttagelser. Sedan kan du själv ta dig mot den nödställda. Genom att handla så har du agerat med gott sjömanskap.

Har du synpunkter eller frågor när det gäller säkerhet till sjöss är du välkommen att höra av dig till bengt.anderhagen@batliv.se ♦

Foto: Navimo.